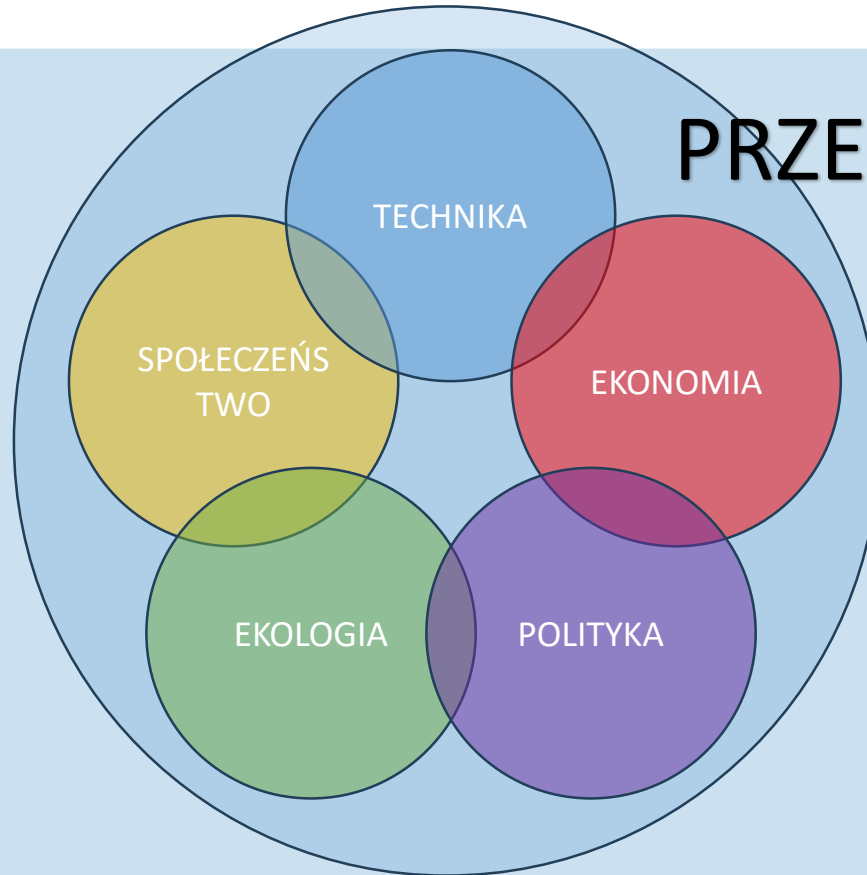

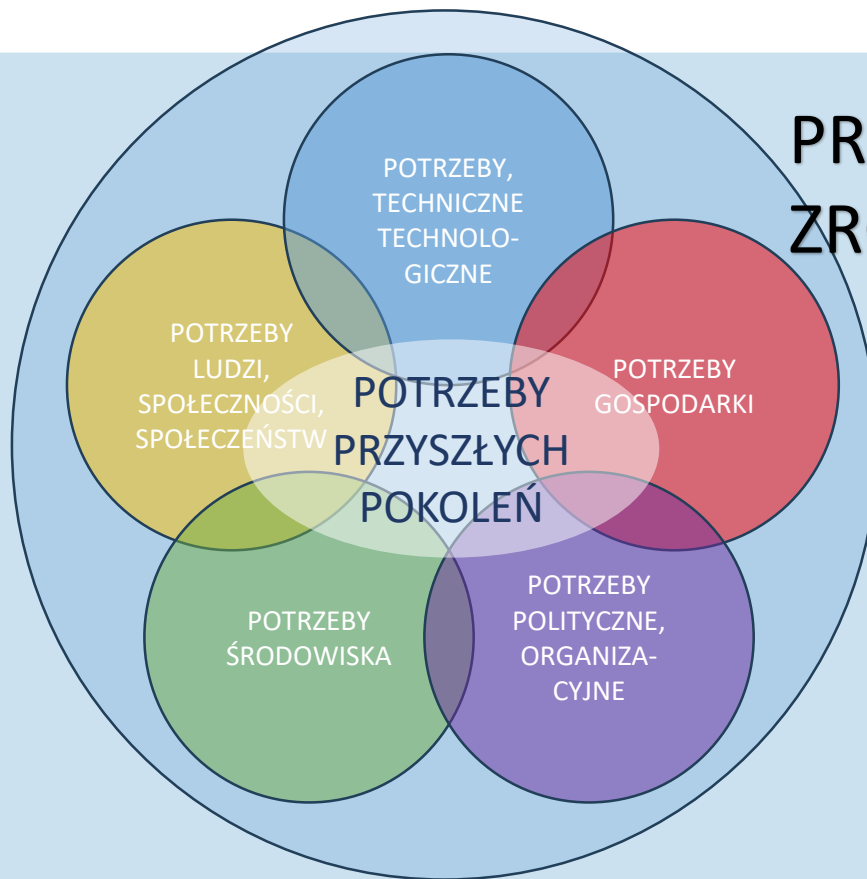

Wyzwania przestrzenne

Dr hab. inż. arch. Krzysztof Kafka, prof. PŚ

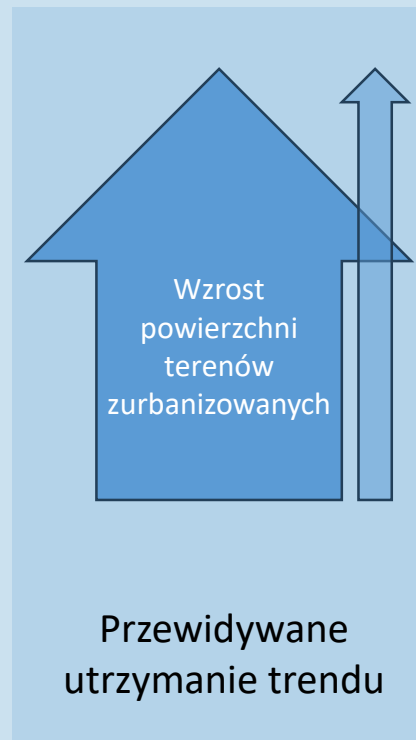
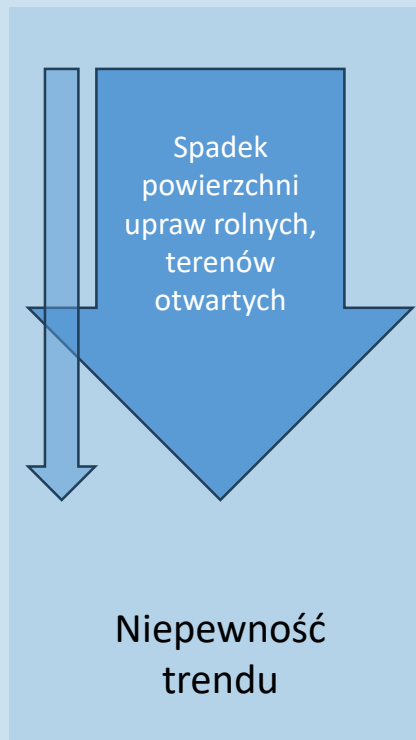
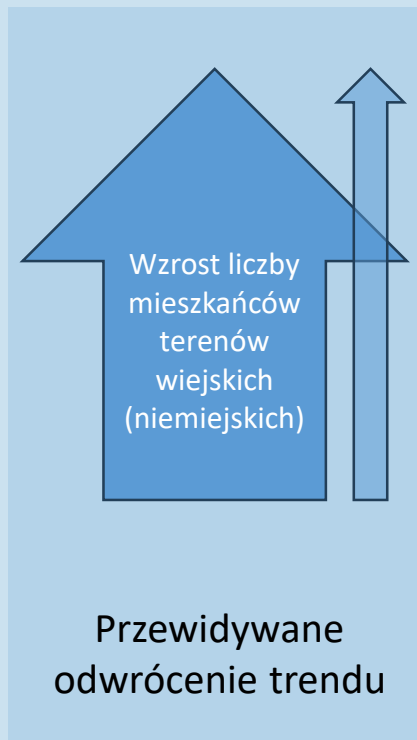
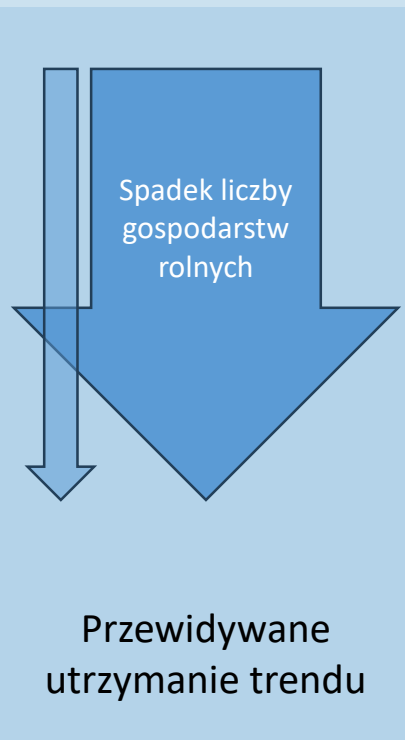

PRZESTRZEŃ
...dobro rzadkie

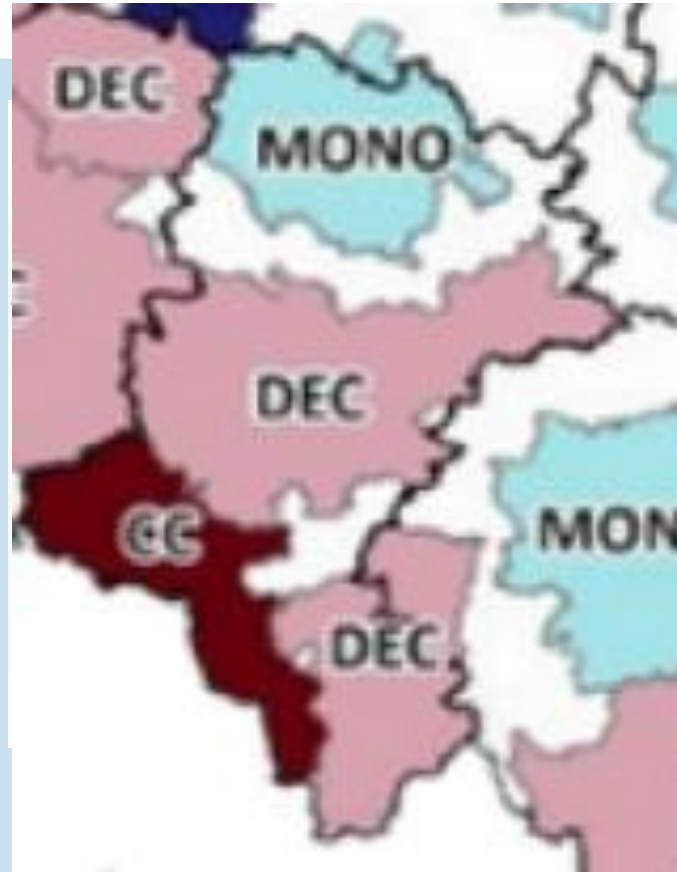
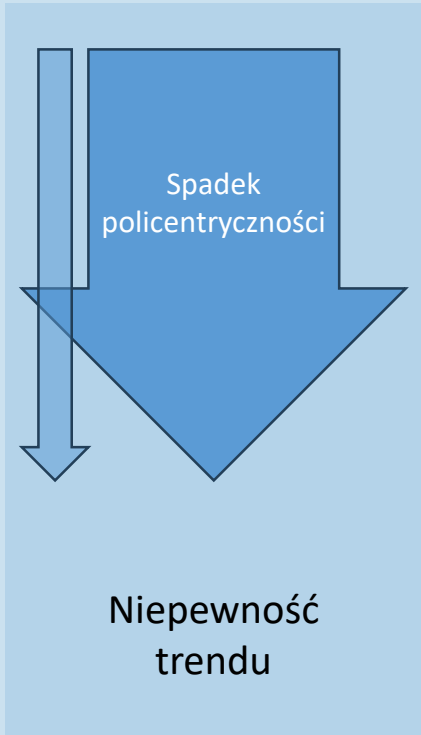

PRZESTRZEŃ ZRÓWNOWAŻONA

MEGATRENDY I (kontr)TRENDY W PRZESTRZENI

MEGATRENDY I TRENDY W PRZESTRZENI - POLICENTRYCZNOŚĆ

Region miejski:

- Skrajnie monocentryczny
- Monocentryczny
- Policentryczny
- Skrajnie policentryczny

Obszar G-Z Metropolii – policentryczny,
zdecentralizowany,

MOF Częstochowa – monocentryczny,

Subregion raciborski i cieszyński – skrajnie
policentryczny,

Subregion Bielski i żywiecki – policentryczny,
zdecentralizowany

- Polaryzacja przestrzenna,
- Chaos przestrzenny,
- Obniżenie walorów estetycznych i krajobrazowych,
- Postępujące rozlewanie się miast, luźna i nieregularna zabudowa,
- Zmiany w strukturze terenów wokół miast,
- Rozczłonkowanie terenów otwartych,
- Zabudowa korytarzy ekologicznych, klinów napowietrzających,
- Obniżenie się bioróżnorodności,
- Utrata cennych przyrodniczo obszarów.

- Zmiany klimatyczne.
- Kurczenie się zasobów wodnych, surowców naturalnych i nośników energii, stwarzających zagrożenie dla gospodarki i jakości życia.
- Powstawanie miejskich wysp ciepła.
- Utrudnienia w rolnictwie.
- Urbanizacja.
- Ubożenie bioróżnorodności i georóżnorodności.
- Pustynnienie obszarów uprawnych.

Oczekiwane cechy przestrzeni

- Dobrze zaplanowana funkcjonalna przestrzeń.
- Policentryczność sieci osadniczej.
- Wielofunkcyjne obszary wiejskie.

PRÓBA IDENTYFIKACJI WYZWAŃ – W SKALI WOJEWÓDZTWA

Wzmocnienie, stymulowanie, wspieranie

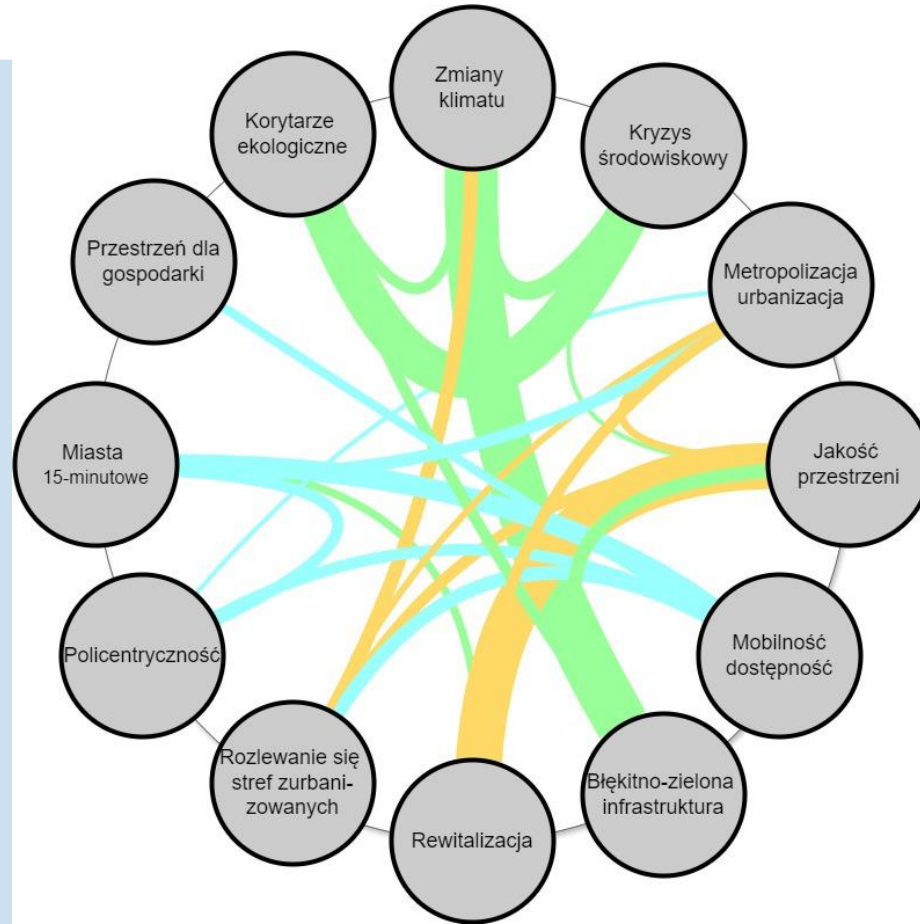
Ograniczanie, blokowanie, zaniechanie

Ochrona, konserwacja, zachowanie

Przystosowanie, adaptacja

1. Zmiany klimatyczne.
2. Kryzys środowiskowy.
3. Metropolizacja i rozwój miast.
4. Wzrost znaczenia jakości przestrzeni.
5. Zrównoważona mobilność i dostępność.
6. Błękitno-zielona infrastruktura.
7. Degradacja przestrzeni zurbanizowanych.
8. Rozlewanie się stref zurbanizowanych.
9. Policentryczność.
10. Miasta 15-minutowe.
11. Korytarze ekologiczne.
12. Przestrzeń dla gospodarki.

PRÓBA IDENTYFIKACJI WYZWAŃ – W SKALI WOJEWÓDZTWA

[8] ROZLEWANIE SIĘ STREEF ZURBANIZOWANYCH

[8] POLARYZACJA PRZESTRZENNA – NIEŁĄD PRZESTRZENNY

[6] [11] BŁĘKITNO-ZIELONA INFRASTRUKTURA + KORYTARZE EKOLOGICZNE

[6] CECHY PRZESTRZENI W SKALI REGIONALNEJ – BŁĘKITNO-ZIELONA INFRASTRUKTURA

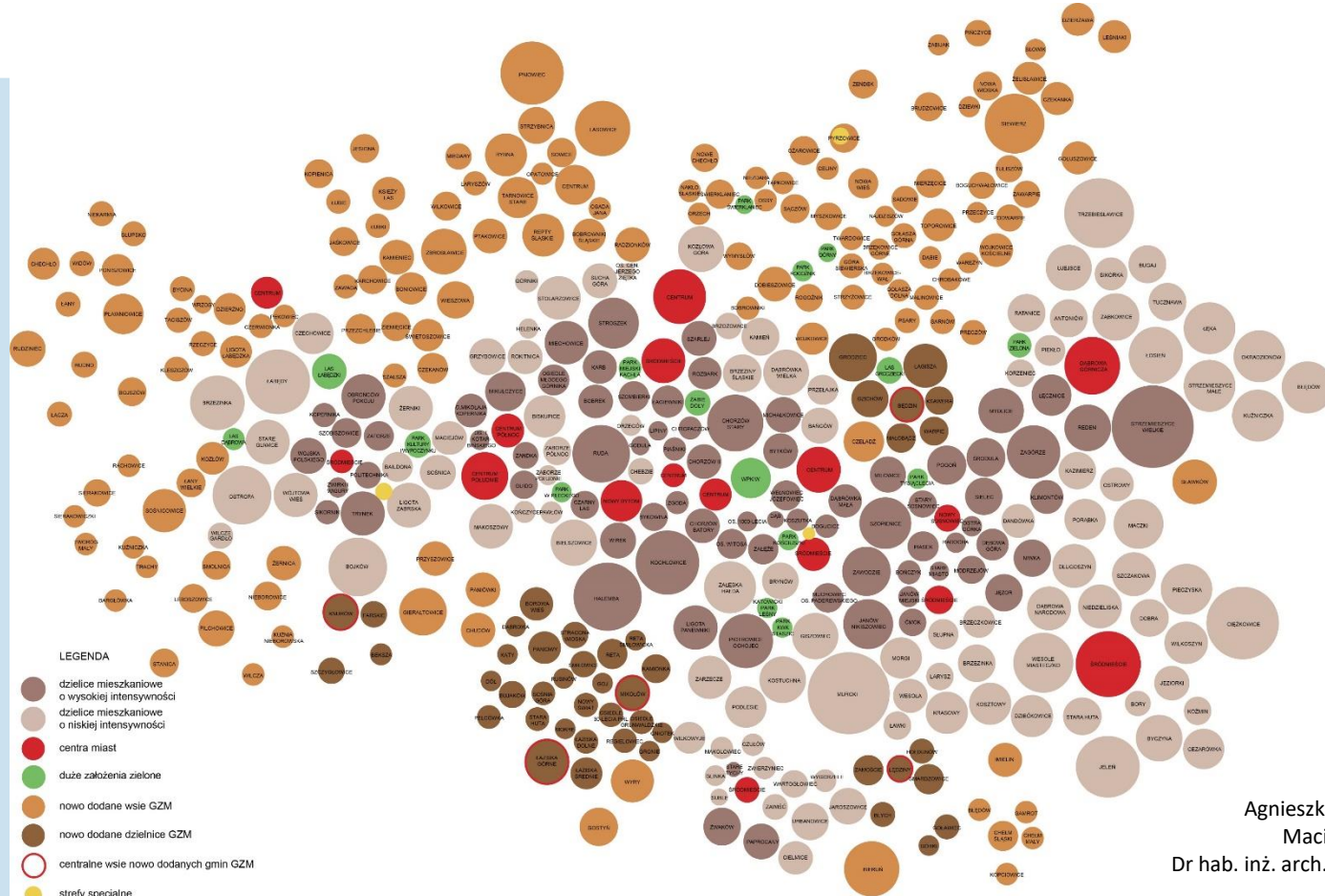

Fot. Krzysztof Kafka

[1] + [6] CECHY PRZESTRZENI W SKALI REGIONALNEJ – BŁĘKITNO-ZIELONA INFRASTRUKTURA

[3] + [9] + [10] METROPOLIZACJA + POLICENTRYCZNOŚĆ + MIASTA 15 MINUTOWE

Agnieszka Cielńska, Łukasz Harat,
 Maciej Janik, Helena Szewiola
 Dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ,

Model Struktury Funkcjonalno - Przestrzennej

Dr hab. inż. arch. Krzysztof Kafka, prof. PŚ

Miejsce planowania strategicznego w systemie planowania przestrzennego

- Emancypacja planowania strategicznego.
- Zastąpienie planowania przestrzennego przez strategiczne na szczeblu regionalnym.
- Integracja zagadnień planistycznych / przestrzennych w obrębie strategii rozwoju.

Model jest wyrazem zintegrowanego planowania rozwoju.

Model jest integralną częścią strategii rozwoju województwa.

Model obejmuje cały zakres strategii.

Model służy zapewnieniu spójności i kompletności polityk.

MODEL STATYCZNY PRZEDMIOTOWY

Obszary i obiekty istniejące
Obszary i obiekty planowane
Lokalizacje projektów,
przedsięwzięć

MODEL DYNAMICZNY PODMIOTOWY

Cele polityk przestrzennych
Kierunki zmian w przestrzeni
Uwzględnienie kompetencji
podmiotów strategii

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ I JEGO TYPY

MODEL DIAGNOSTYCZNY

Model pokazujący stan
istniejący w różnych zakresach:
Przestrzennym
Społecznym
Środowiskowym
Gospodarczym

MODEL STATYCZNY PRZEDMIOTOWY

MODEL STRATEGICZNY

Model pokazujący stan
docelowy lub kierunki zmian

MODEL STATYCZNY PRZEDMIOTOWY

MODEL DYNAMICZNY PODMIOTOWY

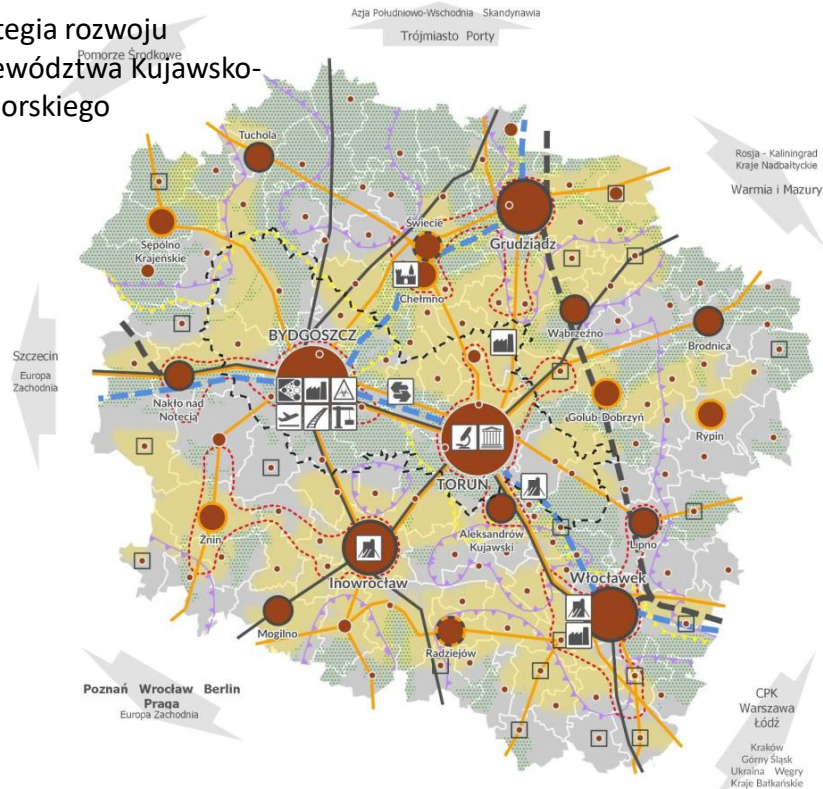
MODEL HYBRYDOWY

„4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:

- a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- b) system powiązań przyrodniczych,
- c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej”

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZYKŁAD

Strategia rozwoju województwa Kujawsko-Pomorskiego

SYSTEM PRZYRODNICZY

obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajozrazowo

SYSTEM OSADNICZY

Hierarchia sieci osadniczej

SYSTEM TRANSPORTOWY

relacje transportowe województwa o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym

Infrastruktura kluczowa dla dostępności międzyregionalnej

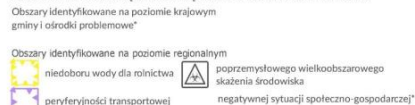
KLUCZOWE ELEMENTY BUDUJĄCE POTENCJAŁ PONADREGIONALNY I PRZEWAGI KONKURENCYJNE WOJEWÓDZTWA

ZAŁOŻENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ WOJEWÓDZTWA

OBSZARY WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA SYTUACJI PROBLEMOWEJ

* - przedstawione na odrębnych załącznikach szczegółowym

Rysunek 41a. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030

Wyjaśnienia: Przebieg linii kolei dużych prędkości planowanych do realizacji pokazano zgodnie z aktualnymi dokumentami inwestora, które nie oddają interesu rozwojowego województwa kujawsko-pomorskiego. Obszar zasobu gleb najwyższych klas oraz obszary cenne przyrodniczo i krajozrazowo - stanowią ideogramy wskazujące rozmieszczenie obszarów kluczowych - zostaną uszczegółowione w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Linie komunikacyjne pokazano w sposób schematyczny - obrazującej relacje i powiązania.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZYKŁADY

Strategia rozwoju województwa Mazowieckiego

3.

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego

Zródło: Opracowanie MBPR

Strategia rozwoju województwa Opolskiego

Strefy funkcjonalno-przestrzenne

- subregiony
- Obszary funkcjonalne
 - miejskie
 - wiejskie
 - przyrodnicze
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Ośrodki wzrostu

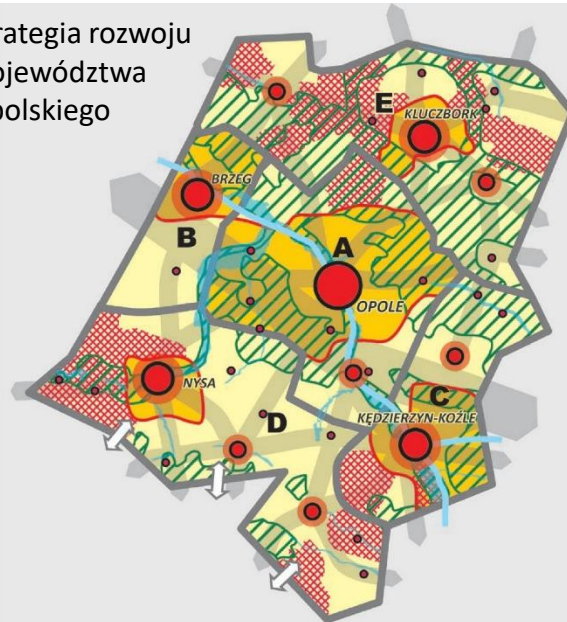
- wojewódzki/subregionalny/ponadlokalny

Główne powiązania funkcjonalne

- transportowe lądowe (europejskie/krajowe i regionalne)
- transportowe wodne (ODW)
- rozwój powiązań transgranicznych

Obszary strategicznej interwencji OSI

- Krajowe**
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
 - obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- Regionalne**
- subregiony (ZIT)
 - A Aglomeracja Opolska
 - B Brzeziński
 - C Kędzierzyńsko-Strzelecki
 - D Południowy
 - E Północny
 - miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze (IT)

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – CZY MA BYĆ ?

Czy model SFP województwa ma się różnić od modelu SFP kraju czy gminy?

Czy model województwa śląskiego ma się różnić od modeli innych województw?

A może powinien być spójny i integrujący nie tylko horyzontalnie (domeny/dziedziny), ale i wertykalnie (skale i szczeble)?

Województwo
Śląskie

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Dr hab. inż. arch. Krzysztof Kafka, prof. PŚ

*Afilacja: Politechnika Śląska, Wydział Architektury,
Katedra Urbanistyki i Planowania Przestrzennego*

Email: krzysztof.kafka@polsl.pl

Tel: +48 237 13 18,